

Regeling ammoniak en veehouderij

21 april 2002, nr. BWL/2002033858
 Directoraat-Generaal Milieubeheer
 Directie Bodem, Water en Landelijk
 Gebied
 Afdeling Landbouw

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, handelende in overeenstemming met de Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Gelet op artikel 1, eerste en derde lid, van de Wet ammoniak en veehouderij;

Besluit:

Artikel 1

In deze regeling wordt verstaan onder:

bijlage: bij deze regeling behorende bijlage;

de wet: de Wet ammoniak en veehouderij;

de minister: de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

Artikel 2

Voor de berekening van de ammoniakemissie van een veehouderij gelden de emissiefactoren die zijn opgenomen in bijlage 1.

Artikel 3

1. De minister kan voor een huisvestingssysteem dat niet in bijlage 1 is opgenomen een bijzondere emissiefactor vaststellen die bij de berekening van de ammoniakemissie wordt toegepast in plaats van de emissiefactor die anders zou worden toegepast ingevolge artikel 2.

2. Een bijzondere emissiefactor wordt vastgesteld op aanvraag van degene die de veehouderij drijft of gaat drijven. De aanvraag wordt gericht aan de minister en ingediend bij het Directoraat-Generaal Milieubeheer, t.a.v. de directeur BWL - IPC 625, Postbus 30945, 2500 GX Den Haag.

3. De minister kan een bijzondere emissiefactor vaststellen indien naar zijn oordeel:

a. toepassing van het huisvestingssys-

teem voldoende bijdraagt aan de ontwikkeling van een huisvestingssysteem dat bijdraagt aan de bescherming van het milieu tegen de gevolgen van de ammoniakemissie,

b. het huisvestingssysteem zich leent voor toepassing in de praktijk,

c. de controleerbaarheid van de werking van het huisvestingssysteem voldoende is gewaarborgd, en

d. voldoende is gewaarborgd dat de ammoniakemissie overeenkomstig de ter uitvoering van het Convenant Groen Label (Stcrt. 1993, 21) vastgestelde beoordelingsrichtlijn of een gelijkwaardige meetmethode wordt gemeten en dat over de wijze van meten en de resultaten van de metingen aan hem wordt gerapporteerd.

4. Een bijzondere emissiefactor kan per huisvestingssysteem en per diercategorie voor ten hoogste één huisvestingssysteem worden vastgesteld.

5. Op aanvragen als bedoeld in het tweede lid, die betrekking hebben op eenzelfde huisvestingssysteem en dezelfde diercategorie, wordt in volgorde van ontvangst beslist.

6. De beschikking tot vaststelling van een bijzondere emissiefactor wordt gegeven binnen twintig weken na ontvangst van de aanvraag.

Artikel 4

Een beschikking genomen op grond van artikel 4a, eerste lid, van de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij wordt gelijkgesteld met een beschikking als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van deze regeling.

Artikel 5

Totdat een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in artikel 8.44 van de Wet milieubeheer met betrekking tot de maximale emissiewaarden van kracht is, gelden voor de toepassing van de wet de waarden die zijn opgenomen in bijlage 2.

Artikel 6

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop de wet in werking treedt.

Artikel 7

Deze regeling wordt aangehaald als: Regeling ammoniak en veehouderij.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage, 21 april 2002.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, J.P. Pronk.

Toelichting

1. Algemeen

Het wettelijke instrumentarium voor het aspect ammoniakemissie uit dierenverblijven bij veehouderijen wordt mede gevormd door de Wet ammoniak en veehouderij (Wav), die bijzondere regels bevat voor de beoordeling van de gevolgen van ammoniakemissie bij de verlening van milieuvergunningen. Binnen afzienbare tijd zal dit wettelijke kader worden aangevuld met emissie-eisen aan huisvestingssystemen (de 'maximale emissiewaarden'), vastgelegd in het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer. De betreffende ontwerpbesluiten zijn op 23 mei 2001 in de Staatscourant (Stcrt. 2001, 99) gepubliceerd.

In artikel 1, eerste lid, van de Wav is bepaald dat de emissiefactoren, die nodig zijn voor het berekenen van de ammoniakemissie uit dierenverblijven in een ministeriële regeling zullen worden opgenomen.

Artikel 1, derde lid, van de Wav bepaalt, dat totdat het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij van kracht zal zijn, de maximale emissiewaarden die nodig zijn voor het berekenen van de bedrijfsemissieplafonds van de Wav bij ministeriële regeling kunnen worden vastgesteld.

De onderhavige regeling strekt tot uitvoering van artikel 1, eerste en derde lid van de Wav.

2. *Emissiefactoren en de berekening van de ammoniakemissie*

Volgens artikel 1, tweede lid, van de Wav wordt voor de berekening van de ammoniakemissie van een veehouderij het aantal dieren dat in de veehouderij aanwezig mag zijn, vermenigvuldigd met de emissiefactoren. De emissiefactoren zijn opgenomen in bijlage 1 bij deze regeling.

Voor de meeste diercategorieën en huisvestingssystemen komen de emissiefactoren overeen met de emissiefactoren zoals die in bijlage 4 van de inmiddels vervallen

Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij waren opgenomen.

Er zijn echter enkele wijzigingen:

- voor rundvee zijn jaarrond-emissiefactoren opgenomen;
- van enkele systemen zijn de emissiefactoren bijgesteld rekening houdend met nieuwe gegevens en welzijnsnormen;
- bij een aantal diercategorieën zijn nieuwe emissiearme systemen toegevoegd.

Deze wijzigingen worden nader toegelicht in de toelichting op bijlage 1.

De emissiefactoren uit bijlage 1 geven de emissie uit een huisvestingssysteem onder gestandaardiseerde omstandigheden weer. De feitelijke emissie vanuit een huisvestingssysteem zal in de praktijk vaak enigszins van de emissiefactor afwijken. Dat is het gevolg van het grote aantal factoren dat de ammoniakemissie vanuit een huisvestingssysteem beïnvloedt, waaronder bijvoorbeeld de temperatuur, voersamenstelling of – zoals onder andere bij melkrundvee – verschillen in beweidinguur. De omstandigheden in de praktijk zullen veelal niet exact overeenkomen met de gestandaardiseerde omstandigheden, waaraan de emissiefactor is gerefereerd. Dat de feitelijke emissie als gevolg daarvan enigszins van de emissiefactoren kan afwijken is echter niet bezwaarlijk. Zowel de Wet ammoniak en veehouderij als het ontwerpbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij gaan uit van de emissie onder gestandaardiseerde omstandigheden, mede omdat een representatieve bepaling van de daadwerkelijke ammoniakemissie per veehouderij, waar ook consequenties aan zouden kunnen worden verbonden bij vergunningverlening en handhaving, gelet op de vele factoren die op de emissie van invloed zijn, niet goed mogelijk is.

Waar het gaat om het berekenen van het emissieplafond van de Wav en – nadat het besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij in werking zal zijn getreden – om het beoordelen of aan de maximale emissiewaarde van dat besluit wordt voldaan, wordt dus niet naar de feitelijke emissies per dierplaats gekeken, maar naar de in deze regeling opgenomen emissiefactoren.

De bij de in bijlage 1 opgenomen huisvestingssystemen behorende beschrijvingen kunnen worden opgevraagd bij Infomil, telefoonnummer 070-3610575, te Den Haag.

3. *Vaststelling bijzondere emissiefactor*

Evenals de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij bevat onderhavige regeling een mogelijkheid om een bijzondere emissiefactor vast te stellen met het oog op toepassing van nieuwe emissie-arme huisvestingssystemen (artikel 3). Daardoor wordt het mogelijk gemaakt om bij deze nieuwe huisvestingssystemen metingen te verrichten voor het bepalen van de definitieve emissiefactor. Om voor een bijzondere emissiefactor in aanmerking te komen dient een huisvestingssysteem onder andere bij te dragen aan de bescherming van het milieu tegen de gevolgen van de ammoniakemissie. In de praktijk zal dat betekenen, dat van het huisvestingssysteem potentieel een emissie mag worden verwacht die niet hoger is dan de voor de desbetreffende diercategorie op grond van het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij geldende maximale emissiewaarde. Totdat voor een diercategorie een dergelijke waarde is vastgesteld, zal in de regel de verwachte emissie niet hoger mogen zijn dan de emissie van de traditioneel toegepaste systemen.

Met bovenomschreven mogelijkheid om een bijzondere emissiefactor vast te stellen wordt voortgebouwd op de vergelijkbare bepaling uit de vervallen Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij. Anders dan in de Uitvoeringsregeling kan echter geen bijzondere emissiefactor worden verleend met betrekking tot experimenten met voermaatregelen. Dat betekent dat bij dergelijke experimenten de emissiefactor geldt, die in bijlage 1 bij het huisvestingssysteem waarbinnen de experimenten worden gehouden is vermeld. Onder de Uitvoeringsregeling is overigens van

de mogelijkheid om een bijzondere emissiefactor vast te stellen voor experimenten met voermaatregelen nooit gebruik gemaakt.

Artikel 4 bepaalt, dat onder de Uitvoeringsregeling toegekende bijzondere emissiefactoren door de desbetreffende veehouderijen ook onder de Wav gebruikt kunnen blijven worden.

4. *Maximale emissiewaarden voor de berekening van emissieplafonds*

Voor bestaande veehouderijen waarvan de dierenverblijven geheel of gedeeltelijk zijn gelegen binnen een kwetsbaar gebied of een zone van 250 meter daaromheen geldt op grond van de Wav bij uitbreiding van het aantal dieren van een of meer diercategorieën een emissieplafond.

Dit emissieplafond is in beginsel gelijk aan de ammoniakemissie die een veehouderij voorafgaand aan de uitbreiding zou mogen veroorzaken, indien de emissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde. Artikel 1, derde lid van de Wav bepaalt, dat totdat het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, waarin de maximale emissiewaarden zullen worden opgenomen, van kracht is, de maximale emissiewaarden bij ministeriële regeling kunnen worden vastgesteld. Van deze mogelijkheid wordt met onderhavige regeling gebruik gemaakt. De maximale emissiewaarden zijn opgenomen in bijlage 2. Deze maximale emissiewaarden gelden alleen voor de toepassing van de Wav (de berekening van de bedrijfsemisatieplafonds), en kunnen niet worden gebruikt voor toepassing van artikel 8.11, derde lid, van de Wet milieubeheer, de zogenaamde 'alara afweging'. Die afweging zal het bevoegd gezag totdat het Besluit ammoniakemissie huisvesting in werking treedt zelf dienen te maken.

De maximale emissiewaarden uit onderhavige regeling gelden aldus totdat het Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij in werking treedt. Vanaf dat moment gelden immers de maximale emissiewaarden van dat besluit, dan wel, indien in dat besluit voor een bepaalde diercategorie geen maximale emissiewaarde is opgenomen, de emissiefactoren behorende bij het betreffende huisvestingssysteem (artikel 1, derde lid van de Wav). De in onderhavige regeling

opgenomen waarden komen voor de meeste diercategorieën overeen met de in het ontwerpbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij voorgestelde waarden. Het is niet uitgesloten, dat de waarden in het definitieve besluit van de ontwerpwaarden zullen afwijken, als gevolg van de in het kader van de publicatie van het ontwerpbesluit ingebrachte zienswijzen. Mocht in het definitieve besluit voor een bepaalde diercategorie uiteindelijk een soepeler emissiewaarde dan in het ontwerp besluit worden opgenomen, dan zal dat voor bedrijven binnen de kwetsbare gebieden en de zones daaromheen die dieren van de desbetreffende diercategorie houden betekenen, dat het emissieplafond op grond van de Wav iets zal stijgen, waardoor meer ruimte voor uitbreiding kan ontstaan. Voor eventueel op dat moment lopende vergunningprocedures die met gebruikmaking van de tijdelijk maximale emissiewaarden van onderhavige regeling zijn getoetst, is dat niet bezwaarlijk. Immers, wanneer de vergunning uitgaande van de tijdelijke maximale emissiewaarden uit deze regeling verleend kan worden, zal deze ook in geval van enige verruiming van een maximale emissiewaarde verleend kunnen worden.

Voor melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar wijkt de maximale emissiewaarden wel af van het ontwerpbesluit. In het ontwerpbesluit was een maximale emissiewaarde opgenomen, uitgaande van het emissiearm huisvestingssysteem loopstal met sleufvloer en mestschuif (4,4 kg NH₃ per dierplaats per jaar). De maximale emissiewaarde had (evenals de in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij opgenomen emissiefactor) betrekking op de periode van oktober tot mei. De maximale emissiewaarde in onderhavige regeling is, evenals de emissiefactoren in bijlage 1, uitgedrukt als jaarrond-emissie (zie voor nadere uitleg toelichting op bijlage 1). De waarde is gebaseerd op een traditioneel systeem met beweiding. Dit in overeenstemming met de tijdens de behandeling van de Wet ammoniak en veehouderij in de Tweede Kamer aangenomen motie-Ter Veer (Kamerstukken II 2001/2002, 27 835 en 27 836, nr. 18) waarin de regering werd verzocht bij de AMvB huisvesting af te zien van de verplichting om bij nieuwbouw van melkveestallen

emissiearm te bouwen, indien weidegang wordt toegepast en ureumuitscheiding beneden de norm is.

De maximale emissiewaarden dienen te worden toegepast bij berekening van het emissieplafond als bedoeld in artikel 5, eerste lid, onder b en artikel 7, eerste lid, onder a, van de wet. Voor veehouderijen die onmiddellijk voorafgaand aan het vervallen van de Interimwet ammoniak en veehouderij (dus op 31 december 2001) een melkrundveehouderij waren en uitsluitend in melkrundvee uitbreiden bevat de wet een afwijkend plafond. Dit is vastgelegd in artikel 5, eerste lid, onder c en artikel 7, eerste lid, onder b, van de wet. Het plafond komt overeen met de ammoniakemissie die een melkrundveehouderij met 110 stuks melkvee en 77 stuks vrouwelijk jongvee in geval van oprichting zou veroorzaken indien de ammoniakemissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde. Voor melkvee dient bij de berekening van dat plafond aldus de maximale emissiewaarde uit bijlage 2 te worden toegepast (9,5 kg NH₃ per dierplaats per jaar), terwijl voor vrouwelijk jongvee bij het ontbreken van een maximale emissiewaarde, conform artikel 1, derde lid van de wet, met de emissiefactor behorende bij het betrokken huisvestingssysteem moet worden gerekend (3,9 kg NH₃ per dierplaats per jaar). Dit leidt tot een emissieplafond van 1345,3 kg NH₃ per jaar.

Toelichting op de bijlagen

Bijlage 1

Voor de meeste diercategorieën en huisvestingssystemen komen de in bijlage 1 opgenomen emissiefactoren overeen met de emissiefactoren zoals die in bijlage 4 van de inmiddels vervallen Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij waren opgenomen (zie voor laatste versie bijlage 4 van de Uitvoeringsregeling Staatscourant 2000, 244, gerectificeerd bij Staatscourant 2000, 251). Wijzigingen ten opzichte van die bijlage zijn hieronder, voor zover nodig, nader toegelicht.

Emissiefactoren voor de diercategorie rundvee

De emissiefactoren voor rundvee zijn

aangepast aan de hand van recente onderzoeksresultaten.

Naar aanleiding van het onderzoek 'Naar een jaarrond-emissie van ammoniak uit melkveestallen', uitgevoerd door IMAG, Praktijkonderzoek veehouderij en het CLM, is geconstateerd, dat inmiddels voldoende gegevens beschikbaar zijn om over te gaan tot gebruik van jaarrond-emissiefactoren. De tot nu toe in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij voor melkrundvee gebruikte emissiefactoren hadden betrekking op een stalperiode van oktober tot mei. Het gebruik van jaarrond-factoren is ook wenselijk met het oog op het berekenen van het, al dan niet gecorrigeerd, bedrijfsemisatieplafond bij veehouderijen met meerdere diercategorieën. Vooral wanneer sprake is van omwisseling tussen de verschillende diercategorieën binnen het plafond moeten de gebruikte emissiefactoren dezelfde periode betreffen.

Bij de keuze voor een jaarrond-emissiefactor speelt de vraag, van welk beweidingssysteem moet worden uitgegaan. De emissiefactoren geven immers de emissie vanuit de dierenverblijven aan. Wanneer het vee in de zomerperiode beweid wordt, is het gedurende een deel van het jaar niet in het dierenverblijf aanwezig, en is de jaarrond-emissie vanuit het dierenverblijf aldus lager. Bij de in de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij gehanteerde emissiefactoren voor de stalperiode van oktober tot mei speelde dit niet, omdat in die periode nagenoeg al het vee op stal staat. In de zomer worden in de praktijk echter een aantal beweidingssystemen onderscheiden:

- onbeperkt weiden: dieren lopen in de weide (20 uur per dag), met uitzondering van de tijd kort voor, tijdens en kort na het melken (2 uur 's morgens en 2 uur 's middag);
- beperkt weiden: dieren worden tussen beide melkbeurten overdag geweid (één periode van ca. 10 uur per dag in de weide) en blijven 's nachts op stal;
- siëstabeweiding: dieren worden na elke melkbeurt een beperkte periode geweid (ca. 10 uur per dag in de weide, opgesplitst in 2 perioden);
- summerfeeding: de dieren worden permanent opgesteld en krijgen daar kuilvoer (gras/mais) en krachtvoer;
- zomerstalvoeding: de dieren wor-

den permanent opgesteld en krijgen daar vers gras en krachtvoer.

Er is voor gekozen om niet voor alle bovenstaande beweidingssystemen een aparte emissiefactor in de regeling op te nemen. Wel wordt onderscheid gemaakt tussen beweiden en permanent opstellen. Onder beweiden valt onbeperkt weiden, beperkt weiden en siëstabeweiding - beweidingssystemen, waarbij het vee gedurende een aantal maanden een substantieel deel van de dag buiten het dierenverblijf is, waardoor de jaarrond-emissie vanuit het dierenverblijf lager is dan bij (nagenoeg) permanent opstellen. De voor beweiden in de bijlage opgenomen factoren gaan uit van het in de praktijk meest voorkomende beweidingssysteem – beperkt weiden.

Bij de grupstal is geen factor voor permanent opstellen opgenomen, omdat in de praktijk permanent opstellen in combinatie met de grupstal niet voorkomt.

Een andere parameter, die van belang is bij de keuze van de emissiefactor voor melkrundvee, zijn de voermaatregelen waarvan de (gestandaardiseerde) factor uitgaat. Uit recent onderzoek is namelijk gebleken, dat bij melkrundvee de voermaatregelen een grote invloed hebben op de ammoniakemissie. Ook blijkt uit het onderzoek, dat het ureumgehalte in de tankmelk een goede maat is voor de voermaatregelen. De in de bijlage opgenomen emissiefactoren corresponderen met een ureumgehalte van 25 mg/100g melk. Dit komt overeen met het landelijk gemiddeld ureumgehalte in 2001.

Aanpassing emissiefactoren voor pluimvee aan welzijnswaarden

De ammoniakemissie uit de batterijsystemen bij deze diercategorie wordt in belangrijke mate beïnvloed door de voorwaarden die Richtlijn 1999/74/EG van 19 juli 1999 stelt ter bescherming van legkippen. Op grond van deze richtlijn is vanaf 1-1-2003 het bouwen of voor het eerst in gebruik nemen van traditionele batterijsystemen (in de terminologie van de richtlijn: de niet aangepaste kooien) verboden. Bestaande batterijen zijn vanaf 1 januari 2012 verboden. Voor zowel nieuwe als bestaande batterijen moet daarbij vanaf 1 januari 2003 worden voldaan aan eisen die de richtlijn stelt. Deze eisen betreffen een toename van de netto ruimte per kip

van 450 cm² naar 550 cm², en zullen een toename van de ammoniakemissie tot gevolg hebben. Deze toename bedraagt ongeveer 20%. De emissiefactoren in bijlage 1 zijn daarom ten opzichte van de emissiefactoren van bijlage 4 van de Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij met 20% opgehoogd.

Aanpassing emissiefactor voor overige systemen bij vleeskuikens

Naar aanleiding van nieuwe gegevens is de emissiefactor voor traditionele huisvesting bij vleeskuikens verhoogd tot 0,080.

Nieuwe systemen

Hoofdcategorie A: Rundvee

Bij de diercategorie vleeskalveren tot 8 maanden is een emissie-arm huisvestingssysteem toegevoegd: de mechanisch geventileerde stal met een chemisch luchtwassysteem met een emissiereductie van 90% (A 4.1). De emissiefactor van dit systeem is 0,3 kg NH₃ per dierplaats per jaar. Deze emissiefactor geldt alleen als alle stal-lucht via de luchtwasser wordt afgevoerd.

Hoofdcategorie D: Varkens

Bij de categorie D 3 (vleesvarkens) is een huisvestingssysteem voor scharrelvleesvarkens toegevoegd: de beddenstal (D 3.3.1). De vleesvarkens kunnen gebruik maken van rustboxen, die aan de voorzijde zijn voorzien van een strokengordijn. De wanden, de vloer en het (opklapbare) deksel zijn van isolerend materiaal gemaakt. De temperatuur in de bedden is aanzienlijk hoger dan de ruimtetemperatuur. Dit systeem is geschikt voor toepassing bij natuurlijke ventilatie. In dit stalsysteem is een duidelijk afgebakende ligruimte aanwezig (de bedden), een eet- en activiteitsruimte (dichte vloer met enig stro) en een mestruimte. Het emitterend oppervlak wordt beperkt. Tot 50 kg levend gewicht mag het emitterend oppervlak max. 0,14 m² per dier zijn; na 50 kg levend gewicht is het emitterend oppervlak max. 0,29 m² per dier. De emissiefactor van dit systeem is 1,9 kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Hoofdcategorie E: Kippen

Voor de systemen met batterijhuisvesting met mestdroging op mestbanden is, zowel voor de subcategorieën E 1

als E 2, de chemische luchtwasser toegevoegd (E 1.5.3 en E 1.5.4, respectievelijk E 2.5.3 en E 2.5.4). Omdat de chemische luchtwasser, mits goed uitgevoerd en toegepast, 90% van de in de lucht aanwezige ammoniak verwijderd, is de emissiefactor voor deze categorieën op 10% gesteld van de emissie zonder een chemische luchtwasser. Deze emissiefactor geldt alleen als alle stallucht via de luchtwasser wordt afgevoerd.

Bij de diercategorie opfokkennissen is voor de volledigheid het batterijsysteem met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel (Groen Label BB 99.06.071) toegevoegd (E 1.6). Dit systeem was reeds voor de diercategorie legkippen opgenomen, maar is incidenteel ook bij opfokkennissen toegepast.

Verder is een systeem toegevoegd voor scharrelkippen (E 2.12). In dit systeem worden de kippen gehuisvest op twee verdiepingen in de stal. In beide verdiepingen wordt de mest die door de roosters valt met behulp van banden twee maal per week afgevoerd.

Vooruitlopend op de Europese regeling waren in de stal 9 dieren per m² opgezet.

Voor de diercategorieën opfokkennissen en legkippen is een emissiefactor voor overige huisvestingssysteem toegevoegd, zodat er geen onduidelijkheid kan ontstaan over de te hanteren emissiefactor in gevallen waarin een huisvestingssysteem niet afzonderlijk is vermeld.

Bij de diercategorie ouderdieren van vleeskuikens is verwijzing naar eindnoot 6 en de nageschakelde technieken toegevoegd. In de meeste gevallen wordt overigens de mest direct afgevoerd, maar daar waar dat niet het geval is, vindt ook emissie vanuit de opslag en/of bewerking van mest plaats, en dient deze emissie bij de emissie van het huisvestingssysteem te worden opgeteld.

Bij de diercategorie vleeskuikens is het huisvestingssysteem grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling toegevoegd (E 5.5). Het systeem wordt ook Kombideksysteem genoemd. Het systeem is voorzien van betonvloer met daarop strooiselmateriaal waarin de dieren los worden gehouden. In de vloer zijn op een isolatielaag warmtewisselaars aangebracht voor de verwarming of koeling van de vloer en het strooisel. De

emissiefactor van dit systeem is 0,045kg NH₃ per dierplaats per jaar.

Hoofdcategorie F: Kalkoenen

Ook bij de vleeskalkoenen is een chemische luchtwasser opgenomen (F 4.3). Op basis van dezelfde redering als bij hoofdcategorie E is ook hier 90% reductie toegepast ten opzichte van de emissiefactor voor de overige huisvestingssystemen.

Bijlage 2

Bij de maximale emissiewaarde voor vleesvarkens is aangesloten bij de

waarde voor overige situaties uit het ontwerpbesluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (daarnaast bevatte het ontwerpbesluit nog een waarde voor nieuwbouw). Omdat de in deze regeling opgenomen 'tijdelijke' maximale emissiewaarde slechts dient voor de berekening van het emissieplafond uitgaande de bestaande situatie ('de emissie die de veehouderij voorafgaand aan de uitbreiding zou mogen veroorzaken, indien de emissie per dierplaats gelijk zou zijn aan de maximale emissiewaarde'), ligt het in de rede om de waarde voor

bestaande situaties te gebruiken, en niet de waarde voor nieuwbouw.

Bij ouderdieren van vleeskuikens en vleeskuikens is, evenals bij andere diercategorieën, een uitzondering opgenomen voor dieren die worden gehouden overeenkomstig de biologische productiemethoden.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, J.P. Pronk.

Bijlage 1 als bedoeld in artikel 2

Emissiefactoren voor de emissie vanuit het dierenverblijf, inclusief de emissie van de mest die in het dierenverblijf is opgeslagen.

categorie	emissie in kg NH ₃ per dierplaats per jaar	
HOOFDCATEGORIE A: RUNDVEE		
A 1	diercategorie melk- en kalkkoeien ouder dan 2 jaar	
A 1.1	grupestal met drijfmest, emitterend mestoppervlak van grup en kelder max. 1,2 m ² per koe (<i>Groen Label BB 93.06.009</i>)	4,3
A 1.2	loopstal met hellende vloer en giergoot of met roostervloer; beide met spoelsysteem	
A 1.2.1	beweiden	7,5
A 1.2.2	permanent opstallen	8,6
A 1.3	loopstal met hellende vloer en giergoot; max. 3 m ² mestbesmeurd oppervlak per koe (<i>Groen Label BB 93.03.003V1; BB 93.03.003/A 93.04.004V1; BB 93.03.003/B 93.04.005V1; BB 93.03.003/C 93.04.006V1; BB 93.03.003/D 94.06.020V1</i>)	
A 1.3.1	beweiden	7,5
A 1.3.2	permanent opstallen	8,6
A 1.4	loopstal met hellende vloer en spoelsysteem; max. 3,75 m ² mestbesmeurd oppervlak per koe (<i>Groen Label BB 94.02.015V1</i>)	
A 1.4.1	beweiden	6,8
A 1.4.2	permanent opstallen	7,8
A 1.5	loopstal met sleufvloer en mestschuif (<i>Groen Label BB 97.05.055</i>)	
A 1.5.1	beweiden	7,7
A 1.5.2	permanent opstallen	9,2
A 1.6	overige huisvestingssystemen	
A 1.6.1	beweiden	9,5
A 1.6.2	permanent opstallen	11,0
A 2	diercategorie zoogkoeien ouder dan 2 jaar	5,3
A 3	diercategorie vrouwelijk jongvee tot 2 jaar	3,9
A 4	diercategorie vleeskalveren tot 8 maanden	
A 4.1	mechanisch geventileerde stal met een chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie	0,3
A 4.2	overige huisvestingssystemen	2,5
A 5	diercategorie vleesstierkalveren tot 6 maanden	2,5
A 6	diercategorie vleesstieren en overig vleesvee van 6 tot 24 maanden (roodvleesproductie)	7,2
A 7	diercategorie fokstieren en overig rundvee ouder dan 2 jaar	9,5

HOOFDCATEGORIE B: SCHAPEN

B 1	diercategorie schapen ouder dan 1 jaar, inclusief lammeren tot 45 kg	0,70
	(zie eindnoot 1 en 2)	

HOOFDCATEGORIE C: GEITEN

C 1	diercategorie geiten ouder dan 1 jaar	1,9
------------	--	------------

C 2	diercategorie opfokgeiten van 61 dagen tot en met één jaar	0,8
------------	---	------------

C 3	diercategorie opfokgeiten en afmestlammeren tot en met 60 dagen	0,2
------------	--	------------

HOOFDCATEGORIE D: VARKENS

D 1	fokzeugen, inclusief biggen tot 25 kg (zie eindnoot 3)	
------------	---	--

D 1.1	diercategorie biggenopfok (gespeende biggen)	
--------------	---	--

D 1.1.1	vlakke gecoate keldervloer met tandheugelschuifstelsysteem (Groen Label BB 93.03.001V1)	
---------	--	--

D 1.1.1.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,18
-----------	---	------

D 1.1.1.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,23
-----------	---	------

D 1.1.2	spoelgotensysteem met dunne mest en gedeeltelijk roostervloer (Groen Label BB 94.06.021V3; BB 94.06.021V1/A 97.01.049V1)	
---------	---	--

D 1.1.2.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,21
-----------	---	------

D 1.1.2.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,27
-----------	---	------

D 1.1.3	mestgoot met schuine wand en ontmestingsstelsysteem (Groen Label BB 95.12.031V1)	
---------	---	--

D 1.1.3.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,13
-----------	---	------

D 1.1.3.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,16
-----------	---	------

D 1.1.4	ondiepe mestkelders met water- en mestkanaal	
---------	--	--

D 1.1.4.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ² (Groen Label BB 96.03.033V2)	0,26
-----------	--	------

D 1.1.4.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,33
-----------	---	------

D 1.1.5	halfrooster met verkleind mestoppervlak (max. 60% van het totale hokoppervlak bestaat uit een roostervloer)	
---------	--	--

D 1.1.5.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,34
-----------	---	------

D 1.1.5.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,43
-----------	---	------

D 1.1.6	mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof (Groen Label (volledig roostervloer) BB 96.04.038V2)	
---------	--	--

D 1.1.6.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,16
-----------	---	------

D 1.1.6.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,20
-----------	---	------

D 1.1.7	mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof (Groen Label (gedeeltelijk roostervloer) BB 96.04.038V2)	
---------	--	--

D 1.1.7.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,22
-----------	---	------

D 1.1.7.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,28
-----------	---	------

D 1.1.8	gescheiden afvoer van mest en urine door middel van hellende mestband (Groen Label BB 96.06.040V1)	
---------	---	--

D 1.1.8.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,20
-----------	---	------

D 1.1.8.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,25
-----------	---	------

D 1.1.9	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (Groen Label BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1) BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087)	
---------	--	--

D 1.1.9.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,18
-----------	---	------

D 1.1.9.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,23
-----------	---	------

D 1.1.10	chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (Groen Label BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/A 99.06.074)	
----------	--	--

D 1.1.10.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,18
------------	---	------

D 1.1.10.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,23
------------	---	------

D 1.1.11	koeldekstelsysteem (150% koeloppervlak) (Groen Label BB 97.01.052V2; BB 00.06.093)	
----------	---	--

D 1.1.11.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,15
------------	---	------

D 1.1.11.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,19
------------	---	------

D 1.1.12	opfokhok met schuine putwand	
----------	------------------------------	--

D 1.1.12.1	emitterend mestoppervlak maximaal 0,07 m ² ,	0,17
------------	---	------

ongeacht groepsgrootte

D 1.1.12.2	hokoppervlak maximaal 0,35 m ² , emitterend mestoppervlak	0,21
------------	--	------

groter dan 0,07 m², echter kleiner dan 0,10 m², en in
kleine groepen, tot 30 biggen, gehuisvest

D 1.1.12.3	hokoppervlak groter dan 0,35 m ² , emitterend mestoppervlak groter dan 0,07 m ² , echter kleiner dan 0,10 m ² , in grote groepen, vanaf 30 biggen, gehuisvest (<i>Groen Label BB 99.06.072; BB 99.06.072/A 99.11.080; BB 99.06.072/A 99.11.082</i>)	0,18
D 1.1.13	volledig rooster met water- en mestkanalen, eventueel voorzien van schuine putwand(en), emitterend mestoppervlak kleiner dan 0,10 m ² (<i>Groen Label BB 99.06.073</i>)	0,20
D 1.1.14	chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (<i>Groen Label BB 99.06.076; BB 00.02.084</i>)	
D 1.1.14.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,03
D 1.1.14.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,04
D 1.1.15	overige huisvestingssystemen	
D 1.1.15.1	hokoppervlak maximaal 0,35 m ²	0,60
D 1.1.15.2	hokoppervlak groter dan 0,35 m ²	0,75
D 1.2	diercategorie kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	
D 1.2.1	spoelgotensysteem, spoelen met dunne mest (<i>Groen Label BB 93.11.012V2; BB 93.11.012V2/A 99.11.077</i>)	3,3
D 1.2.2	kunststof schijnvloer met schuif onder de roosters (<i>voormalig Groen Label BB 94.02.014V1</i>)(<i>zie eindnoot 4</i>)	3,7
D 1.2.3	vlakke, gecoate keldervloer met tandheugelschuifstelsel (<i>voormalig Groen Label BB 94.04.018</i>) (<i>zie eindnoot 4</i>)	4,0
D 1.2.4	mestschuif met gecoate, hellende keldervloer en giergoot (<i>Groen Label BB 94.06.019</i>)	3,1
D 1.2.5	mestgoot met mestafvoersysteem (<i>Groen Label BB 94.06.022</i>)	3,2
D 1.2.6	ondiepe mestkelders met mest- en waterkanaal (<i>voormalig Groen Label BB 95.12.032</i>)(<i>zie eindnoot 4</i>)	4,0
D 1.2.7	kraamopfokhok met hellende plaat	5,0
D 1.2.8	mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof (<i>Groen Label BB 96.04.037V1</i>)	3,1
D 1.2.9	schuiven in mestgoot	2,5
D 1.2.10	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1; BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087</i>)	2,5
D 1.2.11	chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/A 99.06.074</i>)	2,5
D 1.2.12	koeldekstelsel (150% koeloppervlak) (<i>Groen Label BB 97.01.051V1; BB 00.06.093</i>)	2,4
D 1.2.13	mestpan/-bak onder kraamhok (<i>Groen Label BB 98.10.063</i>)	2,9
D 1.2.14	mestpan met water- en mestkanaal onder kraamhok (<i>Groen Label BB 99.11.081</i>)	2,9
D 1.2.15	chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (<i>Groen Label BB 99.06.076; BB 00.02.084</i>)	0,42
D 1.2.16	overige huisvestingssystemen	8,3
D 1.3	diercategorie gaste en dragende zeugen	
D 1.3.1	smalle ondiepe mestkanalen met metalen driekantroostervloer en rioleringsstelsel (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting) (<i>Groen Label BB 95.02.027V1</i>)	2,4
D 1.3.2	mestgoot met combinatierooster en frequente mestafvoer (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting) (<i>Groen Label BB 95.06.028</i>)	1,8
D 1.3.3	spoelgotensysteem met dunne mest (<i>Groen Label bij individuele huisvesting BB 95.10.030</i>) (<i>Groen Label bij groeps huisvesting BB 95.10.030/A 98.10.060; BB 95.10.030/B 99.11.078</i>)	2,5
D 1.3.4	mestopvang in en spoelen met aangezuurde vloeistof (<i>Groen Label bij individuele huisvesting BB 96.04.036V1</i>) (<i>Groen Label bij groeps huisvesting BB 96.04.036V1/A 98.10.061</i>)	1,8
D 1.3.5	schuiven in mestgoot (alleen toepasbaar bij individuele huisvesting)	2,2

D 1.3.6	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label bij individuele huisvesting BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/ B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1; BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087</i>) (<i>Groen Label bij groepshuisvesting BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/ B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1; BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087</i>)	1,3
D 1.3.7	chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label bij individuele huisvesting BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/A 99.06.074</i>) (<i>Groen Label bij groepshuisvesting BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/ A 99.06.074</i>)	1,3
D 1.3.8	koeldeksysteem	
D 1.3.8.1	115% koeloppervlak (<i>Groen Label bij individuele huisvesting en groepshuisvesting BB 97.03.054; BB 00.06.093</i>)	2,2
D 1.3.8.2	135% koeloppervlak (<i>Groen Label bij groepshuisvesting BB 97.03.054/ A 98.10.062; BB 00.06.093</i>)	2,2
D 1.3.9	groepshuisvestingssysteem met voerligboxen of zeugenvoerstations, zonder strobed, met metalen driekantroosters en schuine putwanden in het mestkanaal (<i>Groen Label BB 00.06.085V1</i>)	2,3
D 1.3.10	rondloopstal met zeugenvoerstation en strobed (<i>Groen Label BB 00.06.086</i>)	2,6
D 1.3.11	chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (<i>Groen Label bij individuele huisvesting BB 99.06.076; BB 00.02.084</i>) (<i>Groen Label bij groepshuisvesting BB 99.06.076; BB 00.02.084</i>)	0,21
D 1.3.12	overige huisvestingssystemen, individuele huisvesting	4,2
D 1.3.13	overige huisvestingssystemen, groepshuisvesting	4,2
D 2	diercategorie dekberen, 7 maanden en ouder	
D 2.1	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1; BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087</i>)	1,7
D 2.2	chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/A 99.06.074</i>)	1,7
D 2.3	chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (<i>Groen Label 99.06.076; BB 00.02.084</i>)	0,28
D 2.4	overige huisvestingssystemen	5,5
D 3	diercategorie vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking (zie eindnoot 5)	
D 3.1	volledig roostervloer	
D 3.1.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	3,0
D 3.1.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	4,0
D 3.2	gedeeltelijk roostervloer	
D 3.2.1	gehele dierplaats onderkelderd zonder stankafsluiter	
D 3.2.1.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	3,0
D 3.2.1.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	4,0
D 3.2.2	mestopvang in en spoelen met NH ₃ -arme vloeistof (inclusief aanzuren)	
D 3.2.2.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ² (<i>Groen Label BB 93.06.010V1; BB 93.11.011; BB 93.11.011/A 95.04.024</i>)	1,4
D 3.2.2.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	2,0
D 3.2.3	koeldeksysteem met metalen driekantroostervloer (170% koeloppervlak)	
D 3.2.3.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ² (<i>Groen Label BB 95.04.023; BB 00.06.093</i>)	1,4
D 3.2.3.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	2,0
D 3.2.4	mestopvang in met formaldehyde behandelde mestvloeistof in combinatie met metalen driekantroostervloer (<i>Groen Label BB 95.02.025V2</i>)	
D 3.2.4.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	0,8
D 3.2.4.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,1

D 3.2.5	mestopvang in water in combinatie met metalen driekant-roostervloer (<i>Groen Label BB 95.10.029V3</i>)	
D 3.2.5.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	1,1
D 3.2.5.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,5
D 3.2.6	koeldekstelsysteem (200% koeloppervlak)	
D 3.2.6.1	met metalen roostervloer (maximaal 0,8 m ² emitterend mestoppervlak) (<i>Groen Label BB 96.04.035V1; BB 00.06.093</i>)	1,2
D 3.2.6.2	met roostervloer anders dan metaal	
D 3.2.6.2.1	emitterend mestoppervlak maximaal 0,6 m ² (<i>Groen Label BB 99.02.069; BB 00.06.093</i>)	1,4
D 3.2.6.2.2	emitterend mestoppervlak groter dan 0,6 m ² , doch kleiner dan 0,8 m ²	2,0
D 3.2.7	mestkelders met (water- en) mestkanaal, bij een maximaal 0,18 m ² emitterend mestoppervlak (door schuine putwand)	
D 3.2.7.1	met metalen driekantroosters op het mestkanaal (<i>Groen Label BB 97.07.056V2; BB 97.07.056/A 97.11.059V2</i>)	
D 3.2.7.1.1	emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m ²	1,0
D 3.2.7.1.2	emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m ² , maar kleiner dan 0,27 m ²	1,4
D 3.2.7.2	met roosters anders dan metalen driekant op het mestkanaal (<i>Groen Label BB 99.02.070</i>)	
D 3.2.7.2.1	emitterend mestoppervlak maximaal 0,18 m ²	1,2
D 3.2.7.2.2	emitterend mestoppervlak groter dan 0,18 m ² , maar kleiner dan 0,27 m ²	1,5
D 3.2.8	biologisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.042V1; BB 96.10.042/A 96.10.044V1; BB 96.10.042/B 96.10.045V1; BB 96.10.042/C 96.10.046V1; BB 96.10.042V1/D 99.06.075; BB 96.10.042V1/E 00.06.087</i>)	
D 3.2.8.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	0,8
D 3.2.8.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,1
D 3.2.9	chemisch luchtwassysteem 70% emissiereductie (<i>Groen Label BB 96.10.043V1; BB 96.10.043V1/A 99.06.074</i>)	
D 3.2.9.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	0,8
D 3.2.9.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,1
D 3.2.10	bollevloerhok met betonnen morsrooster en metalen driekantrooster	
D 3.2.10.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	1,4
D 3.2.10.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	2,0
D 3.2.11	hok met gescheiden mestkanalen	
D 3.2.11.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	1,8
D 3.2.11.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	2,5
D 3.2.12	spoelgotensysteem met metalen driekantroosters (<i>Groen Label BB 98.10.064</i>)	
D 3.2.12.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	1,0
D 3.2.12.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,3
D 3.2.13	spoelgotensysteem met roosters (<i>Groen Label BB 98.10.065; BB 98.10.065/A 99.11.079V1</i>)	
D 3.2.13.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	1,2
D 3.2.13.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	1,5
D 3.2.14	chemisch luchtwassysteem 95% emissiereductie (<i>Groen Label BB 99.06.076; BB 00.02.084</i>)	
D 3.2.14.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	0,13
D 3.2.14.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	0,18
D 3.3	scharrel vleesvarkens	
D 3.3.1	beddenstal met maximaal 0,14 m ² emitterend mestoppervlak per dier tot 50 kg levend gewicht en met maximaal 0,29 m ² emitterend mestoppervlak per dier vanaf 50 kg levend gewicht	1,9
D 3.3.2	overige huisvestingssystemen scharrel vleesvarkens	3,0
D 3.4	overige huisvestingssystemen	
D 3.4.1	hokoppervlak maximaal 0,8 m ²	2,5
D 3.4.2	hokoppervlak groter dan 0,8 m ²	3,5

HOOFDCATEGORIE E: KIPPEN

E 1	diercategorie opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken	
E 1.1	open mestopslag onder de batterij al dan niet voorzien van een mestschuif (flat-deck-kooien, trapkooien of compactkooien voor natte mest)	0,045
E 1.2	mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag (minimaal 2 maal per week ontmesten) (voormalig Groen Label BB 93.06.007, zie eindnoot 4)	0,020
E 1.3	compactbatterij waarvan de natte mest 2 maal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een gesloten opslag (voormalig Groen Label BB 95.06.026, zie eindnoot 4)	0,011
E 1.4	batterij met geforceerde mestdroging (kanalenstal)	0,208
E 1.5	mestbandbatterij met geforceerde mestdroging (zie eindnoot 6) (voor nageschakelde technieken: zie E 6)	
E 1.5.1	mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging (voormalig Groen Label BB 93.06.008, zie eindnoot 4)	0,020
E 1.5.2	mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, belucht met 0,4 m ³ lucht per opfokken per uur; mestafdraaien per vijf dagen, de mest heeft dan een droge stofgehalte van minimaal 55% (Groen Label BB 97.07.058)	0,006
E 1.5.3	batterijhuisvesting volgens categorie E 1.5.1 met chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie;	0,002
E 1.5.4	batterijhuisvesting volgens categorie E 1.5.2 met chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie;	0,001
E 1.6	batterijsysteem met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel (Groen Label BB 99.06.071)	0,010
E 1.7	grondhuisvesting (strooiselvloer, roostervloer)	0,170
E 1.8	volière-opfokhuisvesting, minimaal 50% van de leefruimte is rooster, met daaronder een mestband. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages (zie eindnoot 6 en 10) (voor nageschakelde technieken: zie E 6)	0,050
E 1.9	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie; volière- en grondhuisvesting (Groen Label BB 00.06.089/A 00.06.090)	0,017
E 1.10	overige huisvestingssystemen batterijhuisvesting	0,045
E 1.11	overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting	0,170
E 2	diercategorie legkippen en (groot-)ouderdieren van legrassen	
E 2.1	open mestopslag onder de batterij al dan niet voorzien van een mestschuif (flat-deck-kooien, trapkooien of compactkooien voor natte mest)	0,100
E 2.2	mestbandbatterij voor natte mest met afvoer naar een gesloten opslag (minimaal 2 maal per week ontmesten) (voormalig Groen Label BB 93.06.007, zie eindnoot 4)	0,042
E 2.3	compactbatterij waarvan de natte mest 2 maal daags door middel van mestschuiven en een centrale mestband afgevoerd wordt naar een gesloten opslag (voormalig Groen Label BB 95.06.026, zie eindnoot 4)	0,024
E 2.4	batterij met geforceerde mestdroging (deeppitstal of highrise-stal, kanalenstal)	0,463
E 2.5	mestbandbatterij met geforceerde mestdroging (zie eindnoot 6) (voor nageschakelde technieken: zie E 6)	
E 2.5.1	mestbandbatterij voor droge mest met geforceerde mestdroging (voormalig Groen Label BB 93.06.008, zie eindnoot 4)	0,042
E 2.5.2	mestbandbatterij met geforceerde mestdroging, belucht met 0,7 m ³ lucht per dier per uur. Mestafdraaien per vijf dagen; de mest heeft dan een droge stofgehalte van minimaal 55%. (Groen Label BB 97.07.058)	0,012
E 2.5.3	batterijhuisvesting volgens categorie E 2.5.1 met chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie;	0,004
E 2.5.4	batterijhuisvesting volgens categorie E 2.5.2 met chemisch luchtwassysteem met 90% emissiereductie;	0,001
E 2.6	batterijsysteem met mestbandbeluchting en bovenliggende droogtunnel (Groen Label BB 99.06.071)	0,018
E 2.7	grondhuisvesting van legrassen (circa 1/3 strooiselvloer + circa 2/3 roostervloer)	0,315

E 2.8	grondhuisvesting met beluchting onder gedeeltelijk verhoogde roostervloer (perfosysteem) (Groen Label BB 00.06.088)	0,110
E 2.9	grondhuisvesting met mestbeluchting via buizen onder de beun	0,125
E 2.10	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie; volière- en grondhuisvesting (Groen Label BB 00.06.089)	0,032
E 2.11	volièrehuisvesting, minimaal 50% van de leefruimte is rooster met daaronder een mestband. Mestbanden minimaal eenmaal per week afdraaien. Roosters minimaal in twee etages (zie eindnoot 6 en 11) (voor nageschakelde technieken: zie E 6).	0,090
E 2.12	Scharrelstal in twee verdiepingen met mestbanden onder de roosters (twee maal per week afdraaien), bezetting 9 dieren per m ² (zie eindnoot 6) (voor nageschakelde technieken: zie E 6).	0,065
E 2.13	overige huisvestingssystemen batterijhuisvesting	0,100
E 2.14	overige huisvestingssystemen niet-batterijhuisvesting	0,315
E 3	diercategorie (groot-)ouderdieren van vleeskuikens in opfok; jonger dan 19 weken	0,250
E 4	diercategorie (groot-)ouderdieren van vleeskuikens (zie eindnoot 6) (voor nageschakelde technieken: zie E 6)	
E 4.1	groepskooi voorzien van mestband en geforceerde mestdroging (Groen Label BB 95.12.039; BB 95.12.039/A 96.06.041)	0,080
E 4.2	volièrehuisvesting met geforceerde mestdroging (Groen Label BB 97.01.050; BB 97.01.050/A 99.02.067)	0,170
E 4.3	volièrehuisvesting met geforceerde mest- en strooiseldroging (Groen Label BB 97.01.053; BB 97.01.053/A 99.02.068)	0,130
E 4.4	grondhuisvesting met mestbeluchting van bovenaf	0,250
E 4.5	perfosysteem op gedeeltelijk verhoogde roostervloer (Groen Label BB 98.10.066)	0,230
E 4.6	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie; volière- en grondhuisvesting (Groen Label BB 00.06.089/B 00.06.091)	0,058
E 4.7	overige huisvestingssystemen	0,580
E 5	diercategorie vleeskuikens	
E 5.1	zwevende vloer met strooiseldroging (Groen Label BB 93.03.002; BB 93.03.002/A 94.04.017V1; BB 93.03.002/B 96.04.034; BB 93.03.002/C 96.10.048)	0,005
E 5.2	geperforeerde vloer met strooiseldroging (Groen Label BB 94.04.016; BB 94.04.016/A 96.10.047)	0,014
E 5.3	etagesysteem met volledige roostervloer en mestbandbeluchting (Groen Label BB 97.07.057)	0,005
E 5.4	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie, grondhuisvesting (Groen Label BB 00.02.083; BB 00.06.089/C 00.06.092)	0,005
E 5.5	grondhuisvesting met vloerverwarming en vloerkoeling	0,045
E 5.6	overige huisvestingssystemen	0,080
E 6	nageschakelde technieken, additioneel aan de emissiefactor van E 1.5, E 1.8, E 2.5, E 2.11, E 2.12 en E 4	
E 6.1	mestdroogsystemen met geperforeerde doek (zie eindnoot 7)	0,010/ 0,015
E 6.2	droogtunnel met oppervlaktedroging (dichte banden) (zie eindnoot 7)	0,010/ 0,015
E 6.3	lucht uit een composteringseenheid met chemische luchtwassing (zie eindnoot 7)	0,003/ 0,005
E 6.4	overige opslag van mest (zie eindnoot 7)	0,030/ 0,050

HOOFDCATEGORIE F: KALKOENEN

F 1	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen in opfok; tot 6 weken	0,15
F 2	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen in opfok; van 6 tot 30 weken	0,47
F 3	diercategorie ouderdieren van vleeskalkoenen van 30 weken en ouder	0,59
F 4	diercategorie vleeskalkoenen	
F 4.1	gedeeltelijk verhoogde strooiselvloer (zie eindnoot 9)	0,36
F 4.2	chemisch luchtwassysteem 90% emissiereductie	0,07
F 4.3	overige huisvestingssystemen (zie eindnoot 9)	0,68

HOOFDCATEGORIE G: EENDEN

G 1	diercategorie ouderdieren van vleeseenden tot 24 maanden	0,32
G 2	diercategorie vleeseenden	
G 2.1	binnen mesten	0,210
G 2.2	buiten mesten (per afgeleverde eend)	0,019

HOOFDCATEGORIE H: PELSДИEREN

H 1	diercategorie nertsen, per fokteef (zie eindnoot 2)	
H 1.1	open mestopslag onder de kooi	0,58
H 1.2	dagontmesting met afvoer naar een gesloten opslag (Groen Label BB 94.02.013)	0,25
H 2	diercategorie zilvervossen, per fokmoer (zie eindnoot 2)	1,35
H 3	diercategorie blauwvossen, per fokmoer (zie eindnoot 2)	2,7

HOOFDCATEGORIE I: KONIJNEN

I 1	diercategorie voedster inclusief 0,15 ram en bijbehorende jongen tot speenleeftijd	1,2
I 2	diercategorie vlees en opfokkonijnen tot dekleeftijd	0,2

HOOFDCATEGORIE J: PARELHOENDERS

J 1	diercategorie parelhoenders voor de vleesproductie	0,05
-----	--	------

HOOFDCATEGORIE K: PAARDEN (zie eindnoot 8)

K 1	diercategorie volwassen paarden (3 jaar en ouder)	5,0
K 2	diercategorie paarden in opfok (jonger dan 3 jaar)	2,1
K 3	diercategorie volwassen pony's (3 jaar en ouder)	3,1
K 4	diercategorie pony's in opfok (jonger dan 3 jaar)	1,3

HOOFDCATEGORIE L: STRUISVOGELS

L 1	diercategorie struisvogelouderdieren	2,5
L 2	diercategorie opfokstruisvogels (tot 4 maanden)	0,30
L 3	diercategorie vleesstruisvogels (4 tot 12 maanden)	1,8

Eindnoten:

1. De emissie heeft betrekking op een stalperiode van maximaal drie maanden in de winter.
2. De emissiefactor geldt inclusief opfok, jongvee onderscheidenlijk jongen, en reuen, waardoor zij niet apart meetellen voor de berekening van de ammoniakemissie.
3. Indien er meer dan 36 biggenplaatsen voor gespeende biggen per 10 fokzeugenplaatsen zijn, geldt voor de biggenplaatsen boven de 36 voor het desbetreffende stalsysteem de emissiefactor voor vleesvarkens.
4. In verband met wijziging van de grenswaarden (Stcrt. 1999, 60) is de Groen-Label-erkenning per 1 juli 1999 ingetrokken.
5. Voor opfokzeugen na de eerste dekking wordt de emissiefactor voor fokzeugen gehanteerd.
6. De aangegeven emissiefactor geldt in gevallen waarin de mest direct van het bedrijf wordt afgevoerd, of gedurende een periode van ten hoogste twee weken op het bedrijfsterrein wordt opgeslagen in een afgedekte container. In overige situaties dient bij deze emissiefactor de emissiefactor van de nageschakelde techniek (E6) te worden opgeteld.
7. Het eerste getal geldt voor de huisvestingssystemen onder E 1.5 en E 1.8; het tweede getal geldt voor huisvestingssystemen onder E 2.5, E 2.11, E 2.12 en E 4. De emissiefactor voor E 6.4 (overige opslag van mest) geldt alleen indien er geen andere nageschakelde technieken (E 6.1, E 6.2 of E 6.3) worden toegepast.
8. Het onderscheid tussen paarden en pony's ligt bij een stokmaat (schofhoogte) van 156,0 cm.
9. Het aantal dierplaatsen dient te worden vastgesteld door het aantal dieren in de 10e week na opzetten te tellen.
10. Het volièresysteem is al dan niet van mestbandbeluchting voorzien. Bij toepassing van een mestnadroogstelsysteem moet de mest echter minimaal 2x per week worden afgedraaid.

Indien in de tabel wordt verwezen naar een Groen-Labelnummer, wordt de desbetreffende emissiefactor uitsluitend gehanteerd bij de berekening van de emissie vanuit een stal die is of zal worden gebouwd overeenkomstig de door de Stichting Groen Label bij de verlening van het Groen-Labelnummer gepubliceerde beschrijving van het stalsysteem, die van dat Groen-Labelnummer is voorzien.

Bijlage 2 als bedoeld in artikel 5

Diercategorie	maximale emissiewaarde in kg NH₃ per dierplaats per jaar
melk- en kalfkoeien ouder dan 2 jaar	9,5 ¹
biggenopfok (gespeende biggen)	0,20 ^{1,2,3}
kraamzeugen (incl. biggen tot spenen)	2,9 ^{1,2}
guste en dragende zeugen	2,6 ^{1,2}
vleesvarkens, opfokberen van ca. 25 kg tot 7 maanden, opfokzeugen van ca. 25 kg tot eerste dekking	1,2 ^{1,2}
opfokhennen en hanen van legrassen; jonger dan 18 weken	batterijhuisvesting 0,006
legkippen en (groot-)ouerdieren van legrassen	batterijhuisvesting: 0,013 niet-batterij huisvesting: 0,125 ¹
ouerdieren van vleeskuikens	0,250 ¹
vleeskuikens	0,045 ¹

¹ de maximale emissiewaarde is niet van toepassing indien de dieren worden gehouden overeenkomstig de biologische productiemethoden, zoals bedoeld in het Landbouwkwaliteitsbesluit biologische productiemethode.

² de maximale emissiewaarde is niet van toepassing indien de varkens worden gehouden overeenkomstig de bepalingen van de PVV-regeling scharrelvarkens.

³ indien biggen worden gehouden in een dierenverblijf gezamenlijk met zeugen en/of guste en dragende zeugen en ter beperking van de ammoniakemissie een biologisch luchtwassysteem wordt toegepast, bedraagt de maximale emissiewaarde 0,23.